

INTEGRUOTAS ISTORIJS IR GEOGRAFIJOS PROJEKTINĖS VEIKLOS PAMOKOS PALNAS

PROJEKTO TEMA: PAŽINKIME UNESCO PASAULIO PAVELDO OBJEKTA - VILNIAUS ISTORINĮ CENTRĄ
KLASĖ: 7–8
TRUKMĖ: 2–3 PAMOKOS

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

Naudojantis pačių surinkta informacija ir kitais informacijos šaltiniais, grupėje, pagal numatytus kriterijus parengti kvietimą, skatinantį keliauti po Vilnių su jūsų grupe.

MOKYMOSI VEIKLA

1. Išsiaiškinama kas yra UNESCO, jos vaidmenį išsaugojant gamtos ir kultūros paveldą. Trumpai aptariamas (kus jis yra, kokie žinomo objektai ir kt.) vienas iš UNESCO paveldo objektų – Vilniaus istorinis centras. [Daugiau apie Vilniaus istoriją.](#)

2. Darbas organizuojamas pagal projekto etapus (žr., 1 ir 2 priedą).

Pasirengimas. Apibrėžiama tema, iškeliamą problema. Apgalvokite: Kas dalyviai? Ko siekiama? Kokie numatomi renginiai? Kas ves? Kokių išteklių prireiks? Koks bus dienos pavadinimas? ir t.t.

Planavimas. Darbas organizuojamas nedidelėmis grupėmis. Kiekviena grupė suformuluoja uždavinius, pasiskirsto darbus ir suplanuoja darbų eigą.

Vykdymas. Grupėse renką medžiagą ir kritiškai vertiną informaciją.

Apibendrinimas. Kiekviena grupė stengiasi surasti atsakymą / sprendimą numatyta problemai išspręsti. Kiekviena grupė pasirengia pristatyti rezultatus.

Grupės pristato darbo rezultatus.

Darbų apibendrinimas.

Įvertinimas.

REFLEKSIJA Remiantis aptartais kriterijais, apmąstomas ir įsivertinamas savo indėlis į projekto sėkmę, suteikiama grįžtamoji informacija kitiems projekto dalyviams.

BENDROSIOS PROGRAMOS

Mokinių pasiekimai (iš Bendrųjų programų)

Nuostatos. Domėtis savo gyvenamosios vietovės, Lietuvos, kaimyninių tautų bei Europos praeitimi ir dabartimi.

Gebėjimai.

- Naudoja istorijos šaltinius informacijai gauti, juos analizuoja ir daro apibendrinimus.
- Atskleidžia aptariamų įvykių ir reiškinių vidines ir išorines priežastis, jų sąsajas.
- Naudojantis vietovės planu, gebėti orientuotis vietovėje.

Bendrosios kompetencijos

Kompetencijų aspektai

Rinkti ir naudoti reikalingą informaciją;

- Sisteminti didelės apimties medžiagą;
- Organizuoti savo ir kitų darbą;
- Bendradarbiauti sprendžiant iškeltuosius uždavinius;
- Imtis atsakomybės už savo veiksmus;
- Turėti savo nuomonę ir ją ginti;
- Būti savikritiškam ir gebėti kritiškai, argumentuotai aptarti kitų požiūrius;
- Suvokti savo darbo tikslus ir perspektyvas;
- Sieti teorines žinias su praktiniu darbu;
- Suprasti pagrindinius visuomenėje vykstančius procesus.

PRIEMONĖS

Prieiga prie interneto: <https://unesco.lt/kultura/pasaulio-paveldas/pasaulio-paveldas-lietuvoje> (2020-12-03); www.maps.lt (žr.,2020-12-03), www.wikipedija.org (žr.,2020-12-03)

VERTINIMAS

Kvietimas-programa vertinama pagal kriterijus (žr., 3 priedas):

- pateiktų tinkamų idėjų gausumą (kiek buvo pateikta iš viso idėjų - susumavus visas užduoties dalyse pateiktas idėjas rašomas balas);
 - mąstymo lankstumą (kiek yra skirtingo pobūdžio idėjų);
 - originalumą (kiek ir kokių originalių idėjų buvo pateikta, originalios yra tos, kurios nesikartoja kitose grupėse, už kiekvieną jų gaunama po balą);
 - detalumą (kiek detalai buvo išgvildenta problema, vertinama kiekviena dalis pagal tai, kaip detalai pateikiama problemos analizė. Maksimalus šios dalies balų skaičius – 4).
- Bendrųjų kompetencijų vertinimas pagal voratinklį. (žr., 3 priedas) aukščiausias įvertinimas.

Projektinės veiklos simuliacija Vilniaus senamiestyje

Dalyviai: geografijos, istorijos ir pilietinio ugdymo mokytojai

1 etapas. Susiskirstę grupėmis po 3–5 asmenis (gali būti to paties dalyko mokytojai arba mišri istorijos ir geografijos mokytojų grupė) nueina į vieną iš žemiau nurodytų Vilniaus senamiesčio vietų:

- Katedros aikštė
- Bernardinų sodas (Sereikiškių parkas)
- Vilniaus universiteto pastatų kompleksas
- Rotušės aikštė
- Aušros vartai

2 etapas. Kiekvienoje aplankytoje vietoje reikalinga atkreipti dėmesį į tos vietos objektus, kurių dėka mokiniai gali įgyti žinių ir plėsti supratimą apie geografijos, istorijos ir pilietiškumo dalykus. Taip pat galima į tos vietos objektus žvelgti iš kitos perspektyvos, t. y. kuomet mokiniai gali taikyti žinias konkrečioje situacijoje. Pageidautina orientuotis į šių dalykų (istorija, geografija, pilietiškumas) integraciją.

3 etapas. Grupėje pasitarus reikalinga numatyti, kokią projektinę veiklą ir kūrybiškumą ugdančią veiklą, galėtumėte skirti mokiniams. Darykime prielaidą, kad mokiniai po tam tikro laiko apsilankys šioje vietoje ir, toje vietoje būdami, galės atlikti jūsų numatytą užduotį. Rekomenduojama projektinės veiklos atlikimo planavimo schema.

- Projektinės veiklos vieta
- Tikslas, uždaviniai
- Reikalingos priemonės
- Numatytos veiklos (užduotys)
- Laukiami rezultatai

Rekomenduojama naudotis interneto žemėlapių svetaine www.maps.lt.

4 etapas. Projektinės veiklos simuliacijos Vilniaus senamiestyje pirminis pristatymas kitiems seminaro dalyviams, refleksija.

Metodiniai patarimai mokytojui**Projektinio darbo etapai**

Planuojant projektą ir organizuojant mokymąsi svarbu neišleisti iš akių pagrindinių projektinio darbo etapų:

- pasirengimo – aptariama ir apibrėžiama tema, iškeliamas ir įvardijamas mokiniams aktualus problema / problemos;
- planavimo – susiskirstoma į grupes, suformuluojamas tikslas, grupių (grupių narių) ilgalaikiai ir trumpalaikiai uždaviniai (jie sudarys įvertinimo pamatą), numatoma veiksmų trukmė, tarpinių atsiskaitymų pobūdis ir laikas;
- vykdymo – renkama ir interpretuojama informacija, atliekami praktiniai darbai, atsiskaitoma už tarpinius rezultatus;
- apibendrinimo – randamas problemos (-ų) sprendimas, pasirengiama pateikti apibendrintus projekto rezultatus (ataskaitą);
- pristatymo – projekto rezultatai pristatomi klasei, mokyklos, miestelio bendruomenei ir kt.);
- įvertinimo – remiantis aptartais kriterijais, apmąstomas ir įsivertinamas savo indėlis į projekto sėkmę, suteikiama grįžtamoji informacija kitiems projekto dalyviams.

Dalyvavimas projektinėje veikloje daro didelį poveikį vidinei mokinių motyvacijai. Ji ypač sustiprėja, kai mokiniai patys pasirenka temą ir suformuluoja problemą. Galimybė dirbti savarankiškai ir atlikti tam tikrus vaidmenis taip pat stiprina mokymosi motyvaciją. Tačiau nederėtų pamiršti, kad ir projektinėje veikloje reikia laikytis tam tikrų įsipareigojimų. Šie įsipareigojimai gali kisti skirtinguose veiklos etapuose. Toliau lentelėje pateikiamas vaidmenų pasiskirstymo skirtinguose projektinės veiklos etapuose pavyzdys.

(Pagal Sahlberg, 2006)

Etapas	Mokinio (-ių) vaidmuo	Mokytojo vaidmuo	Įsipareigojimai
1. Pasirengimas – apibrėžti temą, iškelti ir įvertinti problemą.	Užduoti klausimus. Įsipareigoti dirbti išvien. Siekti sutarimo.	Supažindinti su kontekstu. Paašškinti metodą. Raginti mokinius užduoti klausimus.	<i>Mokytojo:</i> valdyti procesą. <i>Mokinių:</i> aktyviai dalyvauti.
2. Planavimas – susiskirstyti į grupes, suformuluoti uždavinius, pasidalyti veiklomis, suplanuoti tyrimo eigą.	Kolektyviai planuoti. Aktyviai prisidėti. Padėti kitiems mokiniams.	Padėti.	<i>Mokytojo:</i> patikrinti planus. <i>Mokinių:</i> bendradarbiauti.
3. Vykdymas – grupėse surinkti ir interpretuoti informaciją, atsiskaityti už tarpinius rezultatus.	Siekti rezultato. Rasti informacijos. Interpretuoti.	Palaikyti tyrimą. Stebėti pažangą ir bendravimą, padėti, kai būtina.	<i>Mokytojo:</i> sudaryti galimybes naudotis informacija. <i>Mokinių:</i> įvertinti duomenų patikimumą.
4. Apibendrinimas – grupėse rasti problemos sprendimą, suplanuoti pristatymus, pasirengti pateikti projekto rezultatus.	Dalyvauti apibendrinant rezultatus ir priimant sprendimus, rengiant pristatymą. Užtikrinti, kad visi dalyvautų.	Skatinti ir padėti. Supažindinti su gero pristatymo kriterijais.	<i>Mokytojo:</i> paašškinti pristatymo paskirtį. <i>Mokinių:</i> priimti problemos sprendimą ir parengti pristatymą.
5. Pristatymas –	Pristatyti savo darbą.	Stebėti ir suteikti	<i>Mokytojo:</i> parengti

pristatyti grupės darbo rezultatus.	Padėti kitiems įsitraukti.	grįžtamąją informaciją.	vieta. <i>Mokinių</i> : projekto rezultatus pristatyti taip, kad ir kiti mokiniai įgytų naujų žinių.
6. Įvertinimas – individualiai ir bendrai apmąstyti ir įvertinti rezultatus.	Įvertinti savo veiklą ir rezultatus. Suteikti grįžtamąją informaciją visiems kitiems.	Vadovauti procesui. Padėti mokiniams suprasti, ką jie patys išmoko.	<i>Mokytojo</i> : padaryti galutinės išvadas. <i>Mokinių</i> : būti patiems sau atviriems.

Šioje lentelėje surašyti vaidmenys ir pareigos skirtinguose projektuose gali būti kitokie. Taip pat tai gali priklausyti nuo mokinių patirties mokantis šiuo metodu.

Pagal: <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/projektai/projektas-kaip-metodas/>

3. PRIEDAS

Ugdyti divergentinį mąstymą (idėjų gausumą, lankstumą, originalumą, detalumą)

Vertinimas. Galima įvertinti užduoties atlikimo kokybę (pastaba: jei vertinimui bus mažai laiko, užtektų paaiškinti, kaip mokytojai galėtų vertinti atliekant panašius pratimus, kita vertus, prasminga būtų prašyti įvertinti, kad geriau suprastų kaip tai galima daryti).

Pratimo atlikimo kokybė gali būti vertinama pagal:

- pateiktų tinkamų idėjų gausumą (kiek buvo pateikta iš viso idėjų - susumavus visas į temą atsakančias užduoties dalyse pateiktas idėjas rašomas balas);
- mąstymo lankstumą (kiek kiekvienoje dalyje dalyje yra skirtingo pobūdžio idėjų: vertinamas kiekvienos dalies atsakymai pagal tai kiek buvo pateikta skirtingų idėjų/požiūrio taškų į kiekvieną klausimą iš 4 pateiktų);
- originalumą (kiek ir kokių originalių idėjų buvo pateikta, originalios yra tos, kurios išsiskiria ir atrodo netikėtos, stebinančios, neįprastos už kiekvieną jų gaunama po balą);
- detalumą (kiek detaliai buvo išgvildata problema, vertinama kiekviena dalis pagal tai, kaip detaliai pateikiama problemų analizė. Maksimalus šios dalies balų skaičius – 4).

Bendras įvertinimas: sudedami visi balai, gauti už kiekvieną dalį, palyginamos grupės.

Pastaba: Balus skaičiuoja patys dalyviai, kad geriau išmoktų įvertinti divergentinio mąstymo apraiškas/komponentus, ekspertai padeda įvertinti, patikslina. Po pristatymo lapai kabinami ant sienų, kaip ir visi kiti atlikti dalyvių darbai, todėl dienos pabaigoje, vykstant aptarimui, gali matyti nuveiktus darbus).

Kūrybinis darbas vertinamas pagal divergentinio mąstymo kriterijus

(Pasirinkta vertinimo skalė nuo 1 iki 4: 1 – labai mažai, 2 – patenkinamai, 3 – gausu, 4 – labai gausu)

